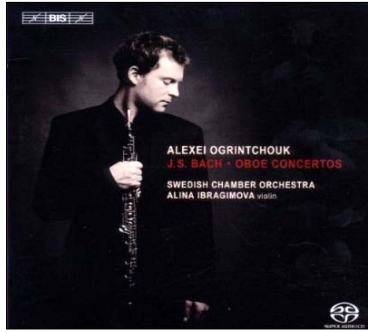


## CD KLASSIEK

**Concerten voor hobo  
Johann Sebastian Bach**

De klank van de hobo is onweerstaanbaar, dus ook meteen deze heerlijke hoboconcerto's van de grote Bach. En zoals Alexei Ogrintchouk ze speelt, worden ze hemels! Deze Moskoviet is een natuurtaent, maar dat wordt makkelijk gezegd van heel wat degelijke muzikanten. In Ogrintchouk's geval klopt het echter: als dertienjarige was hij al volop internationaal aan de slag in de concertwereld. Vóór zijn twintigste won hij dan ook alles wat er te winnen viel. Toen selecteerde Valery Gergiev hem als eerste hobo in het Rotterdams Filharmonisch Orkest en sinds 2005 bekleedt Ogrintchouk dezelfde leiderspost in het Koninklijk Concertgebouworkest. Die taak combineert hij dan weer met zijn carrière als solist, terwijl hij ook lesgeeft aan de Royal Academy of Music in Londen.

„Alle instrumenten zijn mooi, maar de hobo spant de kroon”, zo stelt Ogrintchouk in een interview. Dankzij zijn fenomenale spel en avontuurlijke repertoirekeuze is hij inmiddels een rolmodel voor ambitieuze hoboïsten.

En de klank die hij produceert, is gewoon een feest. Zeker op deze cd. Ogrintchouk vertolkt vier concerto's van Johann Sebastian Bach plus het adagio uit het paasoratorio BWV 249. Juist in dat laatste werkje komt prachtig tot uiting hoe de jonge virtuoos ook heerlijk, haast innig, zijn instrument kan laten klinken. Verbluffend hoe een weerbarstig instrument verrukkelijk kan klinken onder de handen van een groot meester. In veel cantates, passies en de enkele oratorio's plaats Bach de hobo in het zonlicht. Blijkbaar hield hij bijzonder van dit unieke geluid. In elk geval koos hij het vaak om de moeilijkste sferescheppingen te verwezenlijken. En ook Gods majesteit, dat is werk voor de hobo.

Bij de vier concerto's wordt telkens vermeld: „Reconstructie uit BWV nummer zoveel”. Daar is niets fout mee. Het zijn concerto's die we kennen in een zetting voor strijkers, maar naar het oordeel van velen waren ze oorspronkelijk voor hobo geschreven. Hebben zulke reconstructies zin? Wat telt is dat Ogrintchouk de luisteraar geen moment het gevoel geeft een armzalige reconstructie te ondergaan. Hij speelt alles immers zo magistraal, dat het vanzelfsprekend klinkt, origineel. Anderen zijn hem op die weg al voorgaan, maar zijn uitvoering is vanaf nu dus de standaard. (JC)

Johann Sebastian Bach, *Oboe Concertos*, door Alexei Ogrintchouk (hobo) en het Zweeds Kamerorkest met Alina Ibragimova (viool), superaudiocd, BIS (distributie codex), BIS-SACD-1769, 22,30 euro.

## CD KLASSIEK

**Twee vrienden  
Johann Kuhnau en  
Vincenzo Albrici**

Van Johann Kuhnau en Vincenzo Albrici kende ondergetekende tot vóór deze cd enkel de naam Kuhnau en dan nog slechts als toegift op een cd van Bach. Kuhnau (1660-1722) was afkomstig uit Bohemen en studeerde rechten in Leipzig. Zoals velen in die tijd was hij tegelijk ook een degelijk musicus. Dat leverde hem een benoeming als kantor op in het eveneens Saksische Zittau. Twee jaar later kon hij al naar Leipzig terug, waar hij orgelist werd in de Thomaskirche. Deze functie kon hij in 1701, zowat tien jaar later, omzetten in die van Kantor, wat hem tot de onmiddellijke voorganger van Johann Sebastian

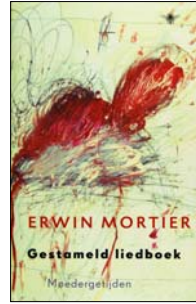
Bach maakte. Naast die reus lijkt natuurlijk iedere andere componist klein. Kuhnau schreef heel wat klavecimbelmuziek naast een aantal kerkcantates.

*Ach Gott, wie lässt Du mich verstarren* is een sololied uit de Zittauertijd. Het is een vijfstemmige begrafenisaria voor de Kantor van Zittau. De reden dus waarom de jonge Kuhnau die functie onvoorzien opnam. Ook twee zondagscantates werden opgenomen, evenals een verrassend modern concerto en de psalmzetting *In te Domine speravi*.

Het gebruik van het Latijn verwijst naar de vriendschap die de schrandere Kuhnau in zijn jeugd had opgevat voor de toenmalige dirigent van de hofkapel in Dresden, Vincenzo Albrici (1631-1696). Deze Romein volgde Schütz op als Kapellmeister aan het hof. Maar Albrici bleef niet in Saksen en eindigde in Praag. Hij was niet enkel een goed vertolker, maar ook een getalenteerd componist. Een bijzonder aangename kennismaking. (JC)

Johann Kuhnau & Vincenzo Albrici, *Cantatas & Arias for Soprano*, door Barbara Christina Steude en het Concerto con Voce onder leiding van Jan Katschke, 1 cd, CPO (distributie codex), CPO777 531-2, 22,30 euro.

## BOEK AUTOBIOGRAFISCH

**Wachten op een afscheid  
Erwin Mortier**

Het begint met het woord 'boek', het woord dat haar maar niet te binnen wil schieten wanneer ze op een middag voor mijn bibliotheek staat. Midden de zestig is ze, de moeder van schrijver Erwin Mortier, wanneer ze de eerste tekenen begint te vertonen van de ziekte van Alzheimer. Twee jaar later kent de vrouw nauwelijks nog woorden.

In *Gestameld liedboek* schrijft haar zoon het verhaal van haar ziekte neer en van zijn eigen worsteling ermee. „Ik had me hun ouderdom anders voorgesteld. Over een jaar of twintig zouden ze oud zijn, zouden de rollen omgedraaid worden en wij het zijn die voor hen zorgen. Maar ineens staat hij voor de deur, hun ouderdom, en hij wil van geen wijken weten.” Wanneer de diagnose wordt gesteld, beslissen meer Mortier en zijn kinderen dat ze hun vrouw en moeder niet zullen vertellen dat ze ziek is. Vooral relatief jonge patiënten lopen immers het risico dat de diagnose hen depressief maakt. Maar is ergens in die patiënt, die niet meer praat, oeverloos verdrietig is en lichamelijk razendsnel achteruitgaat, de moeder nog aanwezig?

Erwin Mortier vertelt hoe het gezin verder strompelt, zo goed en zo kwaad als het gaat. Hoe zijn vader met zijn vrouw overal op bezoek gaat, omdat het nog lastiger is om altijd thuis te blijven. Hoe

hijzelf doodsbang is, maar merkt dat hij het verdriet uitstelt. „Er zit een emmer ongevormde pijn in me, waar ik geregeld van alles in kap voor ik het deksel weer sluit, en wat er ooit uit komt en hoe, vloeiend of klodderig, dat zien we dan weer wel.”

*Gestameld liedboek* is opgebouwd uit tientallen korte fragmenten. En elk fragment beneemt de lezer een beetje meer de adem. (JVH)

Erwin Mortier, *Gestameld liedboek*. Moedergetijden, De Bezige Bij, Antwerpen, 2011, 191 blz., 17,90 euro, ISBN 978 90 234 6409 9.

## BOEK WAARGEBEURD

**Bijbelse essays  
Hans Debel**

Paul Kevers, die enkele jaren geleden dienstdeed als onze commentator op de zondagslezingen, bereikte de pensioengerechtigde leeftijd. De laatste jaren leidde deze grote Bijbelkenner de Vlaams Bijbelstichting (VBS). En al is Kevers nooit hoogleraar kun-

nen/mogen worden, toch krijgt hij van vrienden en collega-Bijbelkenners een feestbundel met essays aangeboden, net zoals dat aan de universiteit de gewoonte is.

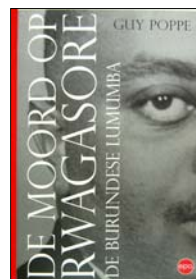
De bundel behandelt meerdere aspecten uit het Oude en het Nieuwe Testament. We leren over het beeld van het feestvieren in het Nieuwe Testament, over de metafoor van licht en duisternis, maar ook over geweld in zo veel passages van de Hebreeuwse Bijbel.

Reimund Bieringer, nieuwtestamenticus aan de K.U.Leuven, onderzocht hoe kerkelijke documenten de Bijbel gebruiken, of beter gezegd vaak slecht gebruiken. En Johan Lust haalt bij zijn zoektocht naar de betekenis van het Bijbelse mosterdzaadje 'de mosterd' bij de bundel zondagspreken die Paul Kevers bij uitgeverij Halewijn liet samenstellen: „De parabel van het mosterdzaadje was vermoedelijk gericht tot

leerlingen die ontgoocheld waren over de kleinschaligheid van Jezus' werking. Het is petieterig klein, maar het heeft een enorm groeivermogen. Je moet er op vertrouwen dat het zal uitgroeien tot iets groots.” (EDS)

Hans Debel, *Verbonden door het Boek*. Bijbelse essays voor Paul Kevers, Altiora, Averbode, 2011, 285 blz., 18,50 euro, ISBN 978 90 317 3389 7.

## BOEK GESCHIEDENIS

**Moord in Burundi  
Guy Poppe**

Vijftig jaar geleden, op 13 oktober 1961, werd de Burundese prins Louis Rwagasore met een welgemikt schot vermoord door een Griekse olifantenjager. De prins was nog maar net verkozen tot eerste premier van het Belgische mandaatgebied, dat in 1962 onafhankelijk moest worden. Het Belgische gerecht voerde het onderzoek naar de daders en ontdekte een complot. Op 30 juni 1962, daags vóór de onafhankelijkheid van Burundi, kwam in Bujumbura de Griek Jean Kageoris voor het vuurpeloton te staan. Nochtans had koning Boudewijn hem gratie willen verlenen. Het was de laatste keer in de Belgische geschiedenis dat een doodsvon-

nis, uitgesproken door Belgische rechters, werd voltrokken. De samenwerders, uit de rivaliserende Batare-clan, kregen gevangenisstraffen. Maar na de onafhankelijkheid heropende het Burundese gerecht het hele proces en werden vijf van hen alsnog ter dood veroordeeld en publiekelijk opgeknoot.

Al meteen na de moord op Louis Rwagasore waren Burundezers ervan overtuigd dat 'de Belgen' de prins hadden willen laten opruimen. Gewezen radiojournalist Guy Poppe onderzoekt eerst de documenten van het proces. Vervolgens gaat hij in op de complexe situatie van Burundi. De koloniale overheid wenste immers de Hutumeerderheid meer macht te verlenen en hen het land in handen te geven. De verkiezing van Rwagasore, de zoon van de mwami (Burundese koning), was een streep door de rekening. Moordenaar Kageoris beweerde, net als de samenwerders, dat de Belgen vooraf hadden laten blijken een eventuele moord op de prins amper of niet vervolgd zou worden. Poppe ondervraagt de nog levende getuigen, onder wie zakenman Etienne Davignon, die in 1962 op het kabinet in Brussel verantwoordelijk was voor Ruanda en Burundi. Is België mee verant-

woordelijk voor de moord, net zoals in het geval van de Congolese premier Patrice Lumumba?

Poppe stelt dat het gerecht in deze zaak hoe dan ook alles wat Belgen aanging zorgvuldig toedekte. Uit het archief van Buitenlandse Zaken leert de auteur dat de Belgen als de dood waren voor een herhaling van het Congosenario. Rwagasore was een bedreiging. De hele dekolonisatie mislukte. Op het einde van het boek blijven veel vragen onopgelost. Feit is dat het mandaatgebied na 1961 terecht kwam in een spiraal van geweld, waarbij het Burundese leger meermaals de macht greep, de oude elite werd afgezet en de ene moordpartij op de andere volgde. Vandaag is Burundi een van de armste landen van de wereld. Had de prins daaraan iets kunnen veranderen? (EDS)

Guy Poppe, *De moord op Rwagasore, de Burundese Lumumba*, Epo, Berchem, 2011, 272 blz., 21 euro, isbn 978 94 9129 705 2.